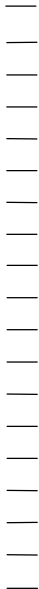

Correctievoorschrift VWO

Grieks (nieuwe stijl en oude stijl)

Vorbereidend
Wetenschappelijk
Onderwijs

20 | **03**

Tijdvak 2

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examiner. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examiner past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examiner ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examiner en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommitteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel.

Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 punten, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

5 Voor deze toets kunnen maximaal 82 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

6 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regels

Voor het vak Grieks (nieuwe stijl en oude stijl) VWO zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Bij de beoordeling van een essayvraag geldt dat indien het maximum aantal woorden is overschreden, hiervoor geen punt(en) in mindering wordt (worden) gebracht

2 Bij de beoordeling van de vertaling moet de score 0 worden toegekend indien in een kolom een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolom.

3 Indien bij de vertaling een aantekening is genegeerd en indien dit heeft geleid tot een onjuiste weergave van het desbetreffende tekstelement, één scorepunt / meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolom.

4.1 Antwoordmodel voor de vragen

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Tekst 1

Maximumscore 1

- 1 (ἐπεὶ) οὐκέτι φαίνεται πομπή (regel 79).

Maximumscore 1

- 2 Vanaf de hoge rotsen zullen de Laestrygonen de schepen van Odysseus' makkers met rotsblokken bombarderen. / Doordat de ingang van de haven zo smal is kunnen de schepen van Odysseus' makkers niet ontsnappen aan de aanval van de Laestrygonen. Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 3

- 3 • De Homerische epen zijn het eindpunt van een lange mondelinge traditie, (die al in de Myceense tijd is begonnen) 1
• In de loop der eeuwen ontstond er een groot aantal formules / steeds terugkerende woordgroepen of versregels 1
• die de zanger in staat stelden zijn gedichten al improviserend te componeren 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 2

- 4 Door te vermelden dat twee makkers terug wisten te vluchten naar de schepen (regel 117).

Maximumscore 1

- 5 Regel 124

Maximumscore 2

- 6 • (τὴν δὲ γυναῖκα εὔρον) ὄσσην τ' ὄρεος κορυφῆν (regel 112-113) 1
• οὐκ ἄνδρεςσιν εὐικότες / ἀλλὰ Γίγασιν (regel 120) 1

Maximumscore 3

- 7 a. regel 97-99 1
b. Door een snelle actie weet Odysseus (de mannen op) zijn eigen schip in veiligheid te brengen, maar de anderen / de andere schepen kan hij niet redden 2
Of woorden van overeenkomstige strekking
Geen deelscore toekennen bij 7b.

Tekst 2

Maximumscore 1

- 8 Regel 140
Fout rekenen: regel 142.

Maximumscore 1

- 9 Ὀκεανός   X   ...
                  ↓
                  Πέρση   X   Ἡέλιος
                          ↙ ↘
                          Κίρκη   Αἰήτης

Niet fout rekenen, indien namen letterlijk uit de tekst zijn overgenomen.
Alleen scorepunt toekennen, indien alle namen op de juiste plaats zijn ingevuld.

Maximumscore 2

- 10 • Vertaalde tekst: hij gaat op onderzoek uit / hij regelt eten voor zijn makkers 1
• Regel 187-205: hij belegt een vergadering / hij activeert zijn makkers / hij verdeelt hen in twee groepen en neemt zelf de leiding over één groep 1

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
11 ☐ Het gaat om wilde dieren / wolven en leeuwen, die zich nu gedragen als tamme dieren.	
Maximumscore 2	
12 ☐ Twee van de volgende mogelijkheden: - door het gebruik van ἄν met de conjunctivus (generalis) σαίνωσι - door het gebruik van het praesens φέρει - door het gebruik van het epische τε.	
Maximumscore 1	
13 ☐ Regel 213 Fout: regel 216-219.	
Maximumscore 2	
14 ☐ a. Motivering / situatie(schets) en aansporing b. οὐ γάρ t/m ἀννείται (regel 190-192) en ἔνδον t/m γυνή (regel 226-228); ἀλλά-zin (regel 192-193 en 228)	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
15 ☐ In het verhaal over de Lotoseters.	
Maximumscore 2	
16 ☐ In regel 236 staat dat de toverkruiden bedoeld waren om de mannen hun vaderland te laten vergeten. In regel 240 staat dat na de betovering hun geest (en dus ook hun geheugen) nog geheel intact was.	
Maximumscore 2	
17 ☐ In regel 252 is Eurylochos de verteller, en die weet op dit moment niet wie de bewoonster van het huis is. In regel 210 is Odysseus de verteller, die de naam Circe achteraf (bij de Phaeaken) wél kan noemen.	
Maximumscore 2	
18 ☐ • Regel 252 begint met een dactylus (εὐρομεν: lang-kort-kort); door toevoeging van δ' zou de lettergreep -μεν lang worden, wat de onmogelijke volgorde lang-kort-lang zou opleveren. • In regel 210 moet er juist δ' staan, omdat de (van nature korte) lettergreep -ροϋ lang moet zijn. Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 1	
19 ☐ Eén van de onderstaande antwoorden: - de betoverde dieren - het optreden van Polites Fout rekenen: de beschrijving van het weefsel.	
Maximumscore 1	
20 ☐ οὐδέ τις αὐτῶν ἐξεφάνη (δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπιάζων) (regel 259-260)	
Tekst 3	
Maximumscore 3	
21 ☐ • Bij Apollodorus worden de makers in verschillende dieren veranderd, niet alleen in varkens • Bij Apollodorus ziet Eurylochos wat er met de makers gebeurt, bij Homerus niet • Bij Apollodorus gaat Odysseus pas met Circe naar bed nadat zijn makers zijn onttoverd	<u>1</u> <u>1</u> <u>1</u>

Tekst 4**Maximumscore 1**

- 22 Bij Vestdijk is het (niet alleen Circe, maar ook) Odysseus die toverkracht bezit.

Maximumscore 1

- 23 jaloezie / wraakgevoelens

Afbeelding**Maximumscore 3**

- 24 a. Het avontuur met Scylla
Fout rekenen: Charybdis
- b. Twee van de onderstaande drie antwoorden:
- de hondenkoppen
  - Scylla heeft een aantal makkers in haar handen
  - Odysseus (kansloos) met getrokken zwaard op het schip

12

4.2 Antwoordmodel voor de vertaling

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 25	
Maximumscore 2	
ἴξον δὲ σπειῖος γλαφυρόν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνὴρ, (en) de godin en de man kwamen (aan) bij de gewelfde / holle / uitgeholde grot,	
δέ maar	1
ἴξον werkwoord(svorm) niet herkend	0
γλαφυρόν glad / elegant	1
θεός god	1
θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνὴρ een godin en een man	0
ἠδέ deze	1
θεὸς ἠδέ reeds godin	0
ἴξον ἠδέ ze kwamen reeds aan	1
Kolon 26	
Maximumscore 2	
καὶ ῥ' ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου en hij ging daar / toen zitten in / op een / de armstoel / zetel / troon	
Niet fout rekenen: ὁ μὲν de een	
ὁ μὲν zij	0
ἔνθα waar	0
ἔνθα toen (voegwoord)	0
ἔνθα niet vertaald	1
καθέζετ' verkeerd onderwerp	0
καθέζετ' deed zitten / deed plaatsnemen	0
ἐπὶ bij	0
θρόνου rechterstoel	1
Kolon 27	
Maximumscore 2	
ἔνθεν ἀνέστη Ἑρμείας, waarvan(daan) / waaruit / vanwaar Hermes was opgestaan,	
Niet fout rekenen: Ἑρμείας Hermeias	
ἔνθεν vandaar / van hier / hieruit	1
ἔνθεν daarop (als tijdsaanduiding)	0
ἔνθεν waardoor	0
ἀνέστη werkwoord(svorm) niet herkend	0
ἀνέστη opstond	0
Ἑρμείας niet als onderwerp vertaald	0
Kolon 28	
Maximumscore 2	
νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδήν, (en / maar) de nimf / jonge vrouw zette bij hem allerlei voedsel neer,	
Niet fout rekenen: πᾶσαν ἐδωδήν al het / geheel het voedsel	
νύμφη een jonge vrouw	1
νύμφη bruid / pas gehuwde vrouw	0
ἐτίθει als praesens vertaald	1
ἐτίθει werkwoord(svorm) niet herkend	0
πᾶσαν verbonden met νύμφη	0
πᾶσαν zelfstandig vertaald	0

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 29	
Maximumscore 1	
ἔσθαι καὶ πίνειν, om te eten en te drinken,	
Niet fout rekenen: te eten en te drinken	
infinitivi vertaald zonder om te / te	<u>0</u>
infinitivi vertaald als zelfstandige naamwoorden	<u>0</u>
Kolon 30	
Maximumscore 1	
οἶα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν· zulke dingen als sterfelijke mensen / mannen / stervelingen eten;	
βροτοὶ ἄνδρες stervelingen en mensen / mannen	<u>0</u>
ἔδουσιν vertaald als verleden tijd	<u>0</u>
ἔδουσιν werkwoord niet herkend	<u>0</u>
Kolon 31	
Maximumscore 2	
αὐτὴ δ' ἀντίον ἴζεν Ὀδυσσεύος θείοιο, (en / maar) zij zelf ging tegenover de goddelijke / door een god beschermde Odysseus zitten,	
αὐτὴ zij	<u>1</u>
αὐτὴ dezelfde	<u>1</u>
ἀντίον tegen / tegenovergesteld	<u>0</u>
ἴζεν transitief vertaald	<u>0</u>
ἴζεν vertaald als praesens	<u>1</u>
Ὀδυσσεύος als onderwerp vertaald	<u>0</u>
θείοιο heilig / onbegrijpelijk	<u>0</u>
Kolon 32	
Maximumscore 3	
τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμωαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν. (en) voor / bij haar zetten slavinnen / (dienst)maagden ambrosia / ambrozijn / godenspijs en nectar / drank der goden neer.	
τῇ daar	<u>2</u>
τῇ daarlangs	<u>0</u>
tmesis niet herkend / παρ' als voorzetsel vertaald	<u>0</u>
ἀμβροσίην zalf / parfum voor goden	<u>1</u>
δμωαὶ niet als onderwerp vertaald	<u>0</u>
τίθημι maken (tot)	<u>0</u>
παρα-τίθημι toevertrouwen	<u>1</u>

Kolon 33**Maximumscore 2**

οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

(en) zij strekten hun handen / armen uit naar de (voor hen) gereed / bereid staande / liggende lekkernijen / de lekkernijen die voor hen klaar gezet waren.

οἱ ἴαλλον hij / zij strekte

0

οἱ opgevat als dativus

0

ὀνείαθ' vertaald als lijdend voorwerp van ἴαλλον

0

ἑτοῖμα προκείμενα beide of een van beide verbonden met χεῖρας

0

ἑτοῖμα werkelijk / vervuld / bereidwillig

0

προκείμενα te wachten staand / voorgeschreven / voorbeschikt / weggeworpen

0

χεῖρας niet vertaald als lijdend voorwerp

0

ἴαλλον werkwoordsvorm niet herkend

0**Kolon 34****Maximumscore 2**

αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτήτος,

en / maar nadat / toen zij genoten hadden van het / hun eten en drinken / drank,

Niet fout rekenen: αὐτὰρ en dus / en nu / maar aan de andere kant / maar natuurlijk / en zoals te begrijpen is

Niet fout rekenen: nadat zij genoten

ἐπεὶ τάρπησαν toen zij genoten

1

ἐπεὶ omdat

1

ἐπεὶ want

0

ἐπεὶ niet als voegwoord vertaald

0

τάρπησαν verkeerd onderwerp

0

ἠδὲ vertaald als ἦδη of ἦδε

1

ποτήτος drinkbaar / vliegend

0**Kolon 35****Maximumscore 2**

τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψώ, διὰ θεάων·

nam bij hen Calypso, de stralende godin, het woord:

Niet fout rekenen: τοῖς voor hen / van hen

τοῖς voor / van hem

0

τοῖς met deze woorden

1

τοῖς niet vertaald

0

ἦρχε vertaald als praesens

1

Καλυψώ niet als onderwerp vertaald

0**Kolon 36****Maximumscore 1**

“Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν’ Ὀδυσσεῦ,

“Van Zeus afstammende zoon van Laërtes, vindingrijke / slimme Odysseus,

Diogenes

0

Niet als vocativus vertaald

0

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 37	
Maximumscore 2	
οὕτω δὴ οἰκόνδε (kolon 38) αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; wil je (werkelijk / dan) zo nu meteen naar huis gaan?	
Niet vragend vertaald	<u>0</u>
οὕτω οἰκόνδε naar dat huis	<u>0</u>
οὕτω niet vertaald	<u>1</u>
αὐτίκα niet vertaald	<u>1</u>
ἐθέλεις wilde je	<u>1</u>
ἰέναι zijn / zenden	<u>0</u>
Kolon 38	
Maximumscore 2	
φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν naar je geliefde / eigen vaderland / vaderlandse grond	
φίλην vriend / vriendin	<u>0</u>
ἐς uit	<u>0</u>
πατρίδα geslacht / stam	<u>0</u>
γαῖαν aarde	<u>1</u>
De woorden σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης. zijn voorvertaald.	
Kolon 39	
Maximumscore 2	
εἴ γε μὲν εἰδείης σῆσι φρεσὶν (maar) als je (werkelijk) zou weten / wist in / met je geest	
εἰ niet vertaald als voegwoord	<u>0</u>
εἰδείης je weet / je zult weten	<u>0</u>
εἰδείης je had geweten	<u>1</u>
εἰδείης verkeerd onderwerp	<u>0</u>
σῆσι woord / vorm niet herkend	<u>0</u>
φρεσὶν naamval niet herkend / onjuist weergegeven	<u>0</u>
De woorden ὅσσα τοι αἶσα κήδε' ἀναπλήσαι zijn voorvertaald.	
Kolon 40	
Maximumscore 2	
πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι, voordat je aankomt / aangekomen bent / zult aankomen op vaderlandse bodem / in je vaderland,	
πρὶν niet vertaald als voegwoord	<u>0</u>
πατρίδα geslacht / stam	<u>0</u>
Indien ook in kolon 38 fout, hier niet opnieuw aanrekenen.	
γαῖαν aarde	<u>1</u>
Indien ook in kolon 38 fout, hier niet opnieuw aanrekenen.	
ἰκέσθαι verkeerd onderwerp	<u>0</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 41	
Maximumscore 2	
ἐνθάδε κ' αἴθι μένων terwijl je hier ter plekke blijft / wacht	
Niet fout rekenen: nevenschikkend vertaald met kolon 42	
ἐνθάδε hierheen	<u>0</u>
ἐνθάδε onder deze omstandigheden	<u>1</u>
μένων niet herkend als participium	<u>0</u>
μένων verkeerd onderwerp	<u>0</u>
Kolon 42	
Maximumscore 2	
σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις zou je (samen) met mij deze woning (wel willen) bewonen	
optativus weergegeven met kun je / zou je kunnen	
τόδε die / dat / de / het	<u>1</u>
δῶμα tempel / mannenzaal / vrouwenvertrek	<u>0</u>
Kolon 43	
Maximumscore 2	
ἀθάνατός τ' εἴης, en je zou onsterfelijk (kunnen) zijn,	
Niet fout: ἀθάνατος goddelijk	
εἴης je bent	<u>0</u>
εἴης je zult zijn	<u>1</u>
Kolon 44	
Maximumscore 2	
ἰμειρόμενός περ ἰδέσθαι σὴν ἄλοχον, hoewel je verlangt je echtgenote / bedgenote te zien,	
ἰμειρόμενος passief vertaald	
ἰμειρόμενος verkeerd onderwerp	<u>0</u>
ιδέσθαι werkwoord(svorm) niet herkend	<u>0</u>
σὴν niet herkend als vorm van σός	<u>0</u>
ἄλοχον maagd	<u>0</u>
Kolon 45	
Maximumscore 3	
τῆς αἰὲν ἐέλδεται ἥματα πάντα.” naar wie je altijd alle dagen verlangt.”	
Niet fout rekenen: ἥματα πάντα iedere dag / de hele dag	
τῆς naar haar (nieuwe hoofdzin)	<u>2</u>
ἐέλδεται je verlangde	<u>2</u>
ἐέλδεται werkwoordsvorm niet herkend	<u>0</u>
ἥματα levensomstandigheden	<u>0</u>
ἥματα worpen (ἥμα)	<u>0</u>
πάντα niet verbonden met ἥματα	<u>0</u>

Einde